

SYKKYLVEN

Velferdsteknologi

Rotary 15.2.17

*Eli Otterlei,
Kommunalsjef Sykkylven kommune*

SYKKYLVEN

Om velferdsteknologi

- Kva er velferdsteknologi?
- Kven er brukarane/kandidatane?
- Kvifor skal vi ta i bruk velferdsteknologi?
- Korleis skal vi ta teknologien i bruk?

Er det dette vi fryktar?

SYKKYLVEN

Men dette fins!

SYKKYLVEN

Kva er problemet?

Stor leteaksjon etter 78 år gammel mann

Eldre kvinne meldt savnet

Ble borte fra omsorgsboligene i Krokenveien i Hønefoss.

78-åringen funnet

TØNSBERG: Leteaksjonen etter en 78 år gammel mann er avsluttet.

Eldre mann savnet

77-åring funnet i live

Sivilforsvaret har funnet den eldre mannen som har vært savnet i Åsane siden i går.

Funnet i god behold

LUNNER: Leteaksjonen etter en eldre mann i Lunner ble avsluttet klokka 23.20 tirsdag, da mannen kom til rette ved egen bolig på Harestua.

Fann sakna kvinne omkomen

Fotomontasje basert på nyheitsklipp

Møt fru Paulsen

“Jeg vil bo lenger hjemme!”

- Livskvalitet
- Omsorgskapasitet
- Samfunnsøkonomi

SYKKYLVEN

Kva er velferdsteknologi?

Teknologi som kan bidra til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet, og **styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen** til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne.

Eller enklare sagt: **velferdsteknologi er bruken av digitale og teknologiske løsninger for å utføre arbeidsoppgåver innan helse- og omsorgssektoren**

SYKKYLVEN

Eksempel på løysingar innan velferdsteknologi:

**Senge-
/stolsensor**

Fuktsensor

Bevegelsessensor

Epilepsisensor

**Oversvømmelses-
sensor**

Dørsensor

**Fallsensor
m/alarmknapp**

SYKKYLVEN

Røykvarsler
(optisk)

Smykkesensor
(bærbar alarmknapp)

Støvsuger

Medisindispensere

SYKKYI

- **Robotseler** i forbindelse med dyreassistert aktivitet
- **Trening via videokonferanse**, på brukers TV.
- **Spillteknologi** –for aktivisering og underholdning.
- **Komfyrvakt** - registrerer overoppheting og som kuttar strømmen før det oppstår brann.
- **Memoplanner** - digital kalender med funksjon for påminning

SYKKYLVEN

Sosialt - aktivitet

SYKKYLVEN

SYKKYLVEN

Ulike typar velferdsteknologi:

Mestringsteknologiar og teknologi for sosial kontakt

(eks. elektronisk medisindispensar, utstyr for personleg måling av kroppsfunksjonar eks. blodsukker og blodtrykk)

Trygghet og sikkerheitsskapande teknologiar

(eks. trygghets-, brann-, fallalarm, lokasjonsløysingar etc.)

Utgreiing - og behandlingsteknologiar

(avanserte helsemålingar som utført av fastleger og kommunehelsetenesta eks. smertepumpe)

Kompensasjon og velværeteknologiar (smarthusteknologiar)

(skrittellar, e-lås, lys/varme styring etc.)

Nasjonale føringer

- Morgendagens omsorg (St.Meld. 29)
- Innovasjon i omsorg (NOU 2011:11)
- Fagrapport om implementering av velferdsteknologi i de kommunale helse- og omsorgstjenestene 2013-2030.
- «Velferdsteknologiens ABC»
- Nasjonalt Velferdsteknologiprogram (NVP)
 - Rammene for NVP er gitt i Meld. St. nr. 29 «Morgendagens omsorg»

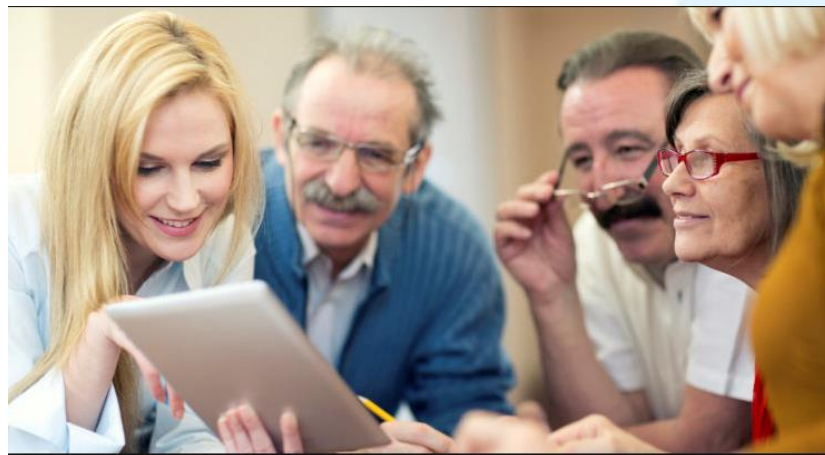

SYKKYLVEN

Kven er målgruppa – kven er brukarane?

- Heimebuande og i institusjon
- Eldre og yngre
- Funksjonshemma
- Psykisk utviklingshemma
- Psykisk sjuke
- Pårørande
- Ansatte

SYKKYLVEN

Kvifor satse på velferdsteknologi?

- Den demografiske utviklinga i samfunnet (også i Sykkylven)
 - eldrebølge
 - forventa nedgang i andel yrkesaktive.
- Det ligg store mogelegheiter i ny teknologi
- Dei fleste ønskjer å bu heime så lenge som mogeleg.

Velferdsteknologi i Bærum kommune

SYKKYLVEN

Nokre etiske utfordringar kring teknologien

Utsatte verdiar/truslar:

- Autonomi, integritet, verdighet, konfidensialitet (rett til privatliv)
- Kan velferdsteknologien gi mindre tid til menneskelig kontakt og relasjonar?
- Har alle brukarar lik tilgang til velferdsteknologi? Vil alle meistre teknologien? Rettferdighet - lik tilgang til tenester
- Teknologien kan gi nye og ukjente ansvarsområder for helsepersonell og pårørende (nye roller)

SYKKYLVEN

Lokaliseringsteknologi

Fra: 19.04.2015 0:00:00
Til: 19.05.2015 23:59:59
Type: GPS GSM

Dato	Valg
1 19.05.2015 17:31:21	
2 19.05.2015 11:31:18	
3 19.05.2015 05:31:15	
4 18.05.2015 23:31:13	
5 18.05.2015 17:31:09	
6 18.05.2015 11:31:05	
7 18.05.2015 05:31:02	
8 17.05.2015 23:30:58	
9 17.05.2015 17:30:56	

SYKKYLVEN

Bruk av lokaliseringsteknologi (GPS)

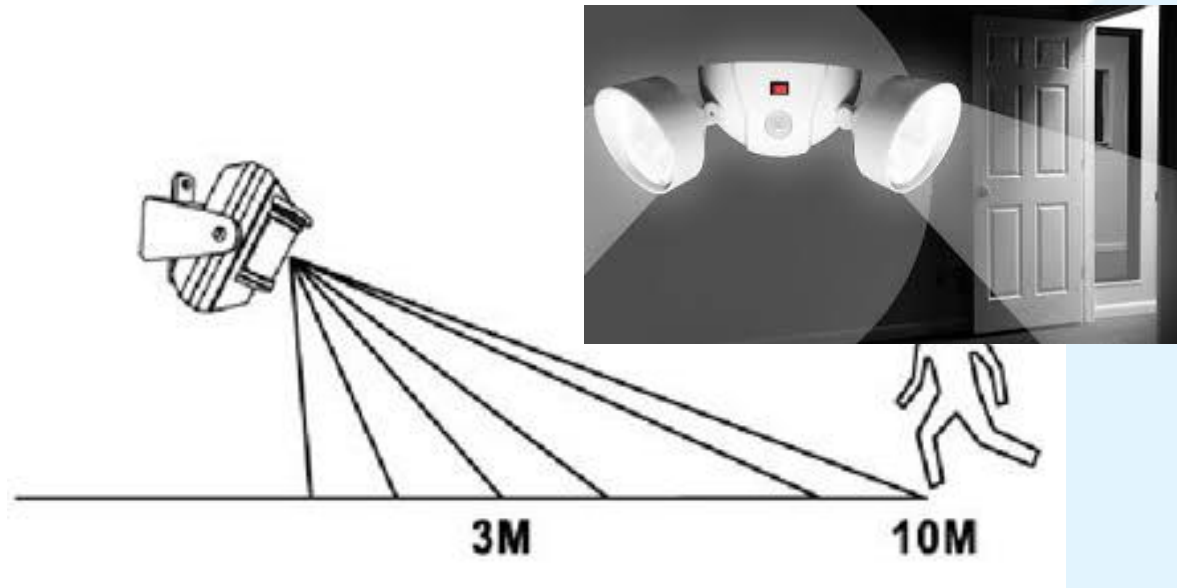
- Auka fridom for brukar
- Tryggheit hos pårørande og helsepersonell
- Lokaliseringsteknologi må alltid vurderast opp mot andre tiltak som kan nyttast for å hindre at personar går seg bort
- Er teknologi meir eller mindre inngripande enn for eksempel låsing av dører?
- Viktig å kartlegge individuelle behov
- Samtykkje frå brukar der det er mogeleg
- Må alltid bruke fagleg kompetanse, opplæring – ny kompetanse

SYKKYLVEN

Bevegelsessensorer, døralarmer og kamera

- Senge- og gulvmatter
- Døralarm innvendig og utvendig
- Bevegelsessensorar
- Nattkamera

SYKKYLVEN

Medisindispensar

- Mål om at brukaren kan meistre eigen helse og føler seg trygg i forhold til medisiner
- Ei påliteleg løysning som varslar brukar om å ta medisinen til rett tid
- Avlaste heimetenesta og frigjere, tid til andre oppgåver
- Høg kvalitet – lite feil

SYKKYLVEN

Dagens praksis....

Dei Varme hendene vs. Den Kalde Teknologien?

«Bestemor vil trolig foretrekke et menneske ved sengekanten og en hånd å holde i når hun ligger der alene, ensom og utrygg. Heller det enn et teknologisk fremmedelement i sengen.»

Leserinnlegg i Gudbrandsdølen Dagingen

SYKKYLVEN

Vurdering - tilsynsbesøk om natten

Heimebaserte tenester har i dag faste tilsynsbesøk om natta hjå Fru Olsen. Ho lir av inkontinens, og treng hjelp til toalettbesøk og evt. skifte av bleie eller skifte på seng. Ofte vert ho vekt utan at det er behov for dette.

Spørsmål vi må stille oss:

- Kan fru Olsen «overvåkast» for å gi alarm til heimetenestene dersom det er behov for hjelp?
- Korleis blir den etiske vurderinga av dette:
 - Kvifor vil vi bruke teknologi – kva er hensikta?
 - Vurdere ulike løysningar (også dei som ikkje inneheld teknologi) opp mot kvarandre og sjå på kva for verdiar som vert utfordra (autonomi, verdigheit, konfidensialitet, trygghheit osv.)
 - Kva er til brukarens beste?
 - Kva ønskjer brukaren sjølv?

SYKKYLVEN

Vurdering – robotteknologi (Paro)

På bo- og behandlingssenteret har en av avdelingene kjøpt inn robotselen Paro til beboerne. Når noen begynner å stryke den over pelsen og snakke til den, gir Paro respons. Den lille robotselen logrer med halen, åpner og lukker øyene og snur hodet sitt mot den som holder han. Den gjenkjenner stemmer og bevegelser. Beboere blir roligere når de har Paro på fanget og flere gir uttrykk for at de liker han godt.

Noen av de ansatte syns dette er tull, mens andre er veldig positive.

Fritt etter artikkel på nrk.no

SYKKYLVEN

Vurdering – GPS (lokaliseringsteknologi)

Oskar (86) har langtkommen demens og bor på institusjon. Oskar søker ut hele tiden og står ofte og “røsker” i døra, noe som skaper uro for de andre beboerne. Han vil gå alene, og forsøker å bli “kvitt” de som blir med ham ut.

Personalet synes det er vanskelig å holde ham inne, samtidig som de opplever at det er uforsvarlig å la ham gå ut alene, fordi de er usikre på om han kommer seg hjem igjen i god behold. Oskar kom med i et prøveprosjekt og personalet fester GPS i beltet hans når han ønsker å gå ut. Personalet har lagt inn et elektronisk gjerde som varsler når han er på vei til sin tidligere bolig. Personalet reiser da ut og henter ham. Personalet opplever at Oskar ofte “bare” går til nærmeste kafe for å være der ett par timer før han går tilbake. Han er ikke så rastløs lenger siden han kan gå ut, og dette skaper større ro for hele avdelingen.

Fra SINTEFs rapport om prosjektet «Trygge spor»,

SYKKYLVEN

Kva skal vi ta størst omsyn til / kva er viktigast å verne om?

1. At GPSen overvaker brukaren og innskrenkingar av personens handlingsrom slik at den individuelle fridomen vert innskrenka?
 - Faren for at brukar kan føle seg overvåket og at personvernet og privatlivet vert krenka? Talar for at GPS IKKJE takast i bruk.

ELLER

2. At GPSen gir auka fridom, tryggleik for både brukar og pårørende /hjelparar? Fører til at ein kan ta i bruk egne ressursar/fysisk form på ein friare måte.
 - Auka kontroll over eige liv = auka livskvalitet.
 - Talar for at GPS TAKAST i bruk.

SYKKYLVEN

Kvifor ta i bruk velferdsteknologi?

Kommunen sitt perspektiv:

- Eit effektivt tiltak mot framtidige utfordringar: Kognitiv svikt, fall, einsemd og brann
- Krav til utradisjonelle samarbeidsformar pga. demografiske utfordringar
- Kommunen må levere meir tenester med same ressursar
- Kostnadane ved heimebuande er lavere – vinn-vinn
- Utsette eller redusere etterspurnad etter sjukeheimsp'
- Velferdsteknologi kan betre kvaliteten på tenester, auke fleksibiliteten og kanskje og bidra til eit meir attraktivt arbeidsmiljø

SYKKYLVEN

Kvifor velferdsteknologi:

Brukarane og pårørande sitt perspektiv:

- fremje brukaranes mogelegheiter til eit sjølvstendig og uavhengig liv lengst mogeleg
- frå passiv mottakar til aktiv deltakar!
- auke tryggleiken for brukaren og pårørande
- auke mulegheit til å oppretthalde sosial kontakt og å skaffe seg opplysningar og veiledning gjennom internett

Korleis – kva kan kommunen starte med

- Implementering av e-lås, lokaliseringsteknologi og medisindispensere. Nytteeffekten av desse vil ikkje avhenge særleg av ein ferdig implementert nasjonal infrastruktur.
- Starte utskifting av analoge til digitale tryggheitsalarmar
- Digitale tryggheitsalarmar vil forenkle utviding av ny funksjonalitet i neste runde.
- Integrasjonar til fagsystema – krav til leverandørane

Prosjektet «Omsorg i framtida»

Sykkylven kommune har velferdsteknologi og kvardagsrehabilitering som satsningsområde!

- Velferdsteknologi
- Kvardagsrehabilitering
- Kompetansemobilisering
- Tenestedesign

Arena for
Læring om
Velferdsteknologi
www.alv-moreogromsdal.no

Omsorgskrise?

«Omsorgskrisen skapes ikke av eldrebølgen. Den skapes av forestillingen om at omsorg ikke kan gjøres annerledes enn i dag.»

Takk for meg!

